

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ИСТОЧНА ИЛИЦА
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

Улица војводе Радомира Путника бр. 2. www.istocnailidza.net тел.-факс +38757 317 193, Е-mail:
nacelnik@istocnailidza.net

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА
ОПШТИНЕ ИСТОЧНА ИЛИЦА
(2014 – 2017)

ОБРАЂИВАЧ: САМОСТАЛНИ СТРУЧНИ САРАДНИК ЗА МЛАДЕ ;
РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ИЗРАДУ ОМЛАДИНСКЕ
ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ИСТОЧНА ИЛИЦА

ПРЕДЛАГАЧ: НАЧЕЛНИК

Источна Илица, фебруар 2014. година

1. Увод

Општина Источна Илица је једна од шест општина града Источно Сарајево и чине је четири мјесне заједнице: МЗ Војковићи, МЗ Добриње, МЗ Кула и МЗ Касиндо. Она се простире на територији од 29 км² на којој живи 15.600 становник, и одликује се великом густином насељености која износи 537 становника по км², процјена је да је од тога 25% младих.

У посљедњих 17 година изграђено је неколико нових насеља у која је локална заједница уложила значајна финансијска средства за изградњу инфраструктуре. Локална заједница ради на обезбјеђењу што квалитетнијих услова за живот и стварању урбане средине са свим потребним садржајима.

Тренутно на простору општине постоје три основне школе, док је средња школа смјештена на простору сусједне општине, што је јединствен случај у Републици Српској. Стратегијом развоја Источне Илице за период 2011-2016. предвиђена је изградња зграде за „Гимназију и средњу стручну школу Источна Илица“, а данашњи „Средњошколски центар Источна Илица“.

Општина располаже са четири спортске сале, једним стадионом и девет игралишта. Активно ради 11 спортских клубова, а то су: Фудбалски клуб „Фамос“, Омладински фудбалски клуб Касиндо, Клуб малог фудбала „Танго“, Кошаркашки клуб „Игман“, Смучарски клуб „Игман“, Карате клуб „Игман“, Џудо клуб „Фамос“, Теквандо клуб „Тигар“, Кик бокс, Реални аикидо клуб „КГБ“.

На простору општине су у блиској прошлости изграђена и два вјерска објекта а један је у фази изградње.

У оквиру Омладинског савјета Источна Илица функционише више омладинских удружења, а то су Енергија, Универзал, Cordis, Stella, Натура, Урбан и Аксиом. Општина издваја финансијска средства за различите пројекте НВО сектора, а Омладинском савјету Источна Илица се мјесечно уплаћују средства која обезбјеђују њихово несметано функционисање. Пројекте из документа Омладинска политика највећим дјелом реализује Омладински савјет Источна Илица. Неки од најзначајнијих пројеката су Моторијада, бесплатан курс компјутера, наступ неафирмисаних бендова (Шкрипа), презентација спортских клубова и НВО сектора, квизови за младе, дебате за младе...

Здравствена заштита на подручју општине је добро развијена и пружају је јавне здравствене установе из области примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите и здравствене установе основане од стране правних лица (приватне апотеке).

Помоћ коју Општина пружа младима огледа се у сљедећем:

- награде за ученике добитнике „Вукове“ дипломе, ученике генерације и ученике који су постигли запажене резултате на општинским, регионалним, републичким и државним такмичењима,
- стипендирање студената,
- за ученике из категорија породица палих бораца и социјално угрожених породица обезбјеђују се средства за одлазак на екскурзију,
- суфинансирање постдипломаца,
- помоћ спортским клубовима,
- изградња игралишта за мале спортове,
- награде најбољим спортистима,
- финансирање културних манифестација,

- додјела финансијских средстава НВО и Омладинском савјету Источна Илиџа,
- додијељен је простор за омладинско организовање и НВО,
- помоћ школама,
- помоћ вишечланим породицама,
- помоћ дјечи и омладини са посебним потребама.

Ради побољшања положаја младих на подручју Општине предузети су одређени кораци који су представљали увод у процес израде омладинске стратегије. На XXIII сједници Скупштине општине, 27.02.2007. године донешена је одлука о формирању прве Комисије за питања младих.

Од септембра 2007. године успостављено је мјесто самосталног стручног сарадника за младе, с циљем успостављања редовне комуникације и сарадње с омладинским организацијама, савјетима ученика, неформалним групама младих људи и другим владиним структурама које се баве питањем младих.

Прва Омладинска политика за период од 2008. до 2012. донешена је 29.02.2008. године на XXXIV редовној сједници. Саставни дио стратегије је преглед трошкова по годинама и областима.

Општина Источна Илиџа ће се трудити да у оквиру стратегије Омладинске политике Општине задовољи што већи број потреба младих и рјешити највеће проблеме. Циљ нам је да Омладинска политика одражава стварне потребе и проблеме младих људи на подручју Општине, како би смо систематски приступили њиховом задовољавању и рјешавању.

2. Анализа стања

Доношење Омладинске политике на локалном нивоу је законска обавеза јединица локалне самоуправе према Закону о омладинском организовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 01/12 од 05.01.2012. године).

Под појмом омладина и млади се подразумјевају лица од 15 до 30 година.

Омладинском политиком, у складу са поменутиим Законом, уређују се основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору, као што су питања: васпитања младих, његовање моралних, естетских, културних и спортских вриједности, развијање физичких и духовних вриједности личности, свијест о хуманистичким вриједностима, личној и друштвеној одговорности, социјално-здравственој заштити, запошљавању, екологији и др. Омладинска политика се доноси на нивоу јединице локалне самоуправе на период од четири године (2014-2017) .

Изради Омладинске политике се приступило наконведеног истраживања о положају и проблемима младих на подручју општине Источна Илиџа и на основу искустава стручњака за поједине области. За потребе овог истраживања кориштен је структурисани упитник, који Институт за развој младих КУЛТ користи за истраживање проблема и потреба младих и у другим локалним заједницама¹.

Узорак је био случајан и чинили су га млади у доби од 15 до 29 година старости².

¹ Упитник је израдио GIZ за потребе истраживања проблема и потреба младих

² Старост испитаника из узорка усклађена је с Истраживањем положаја младих у БиХ из 2008. године.

Истраживање обухвата сљедеће области положаја младих:

- Образовни статус
- Положај на тржишту рада
- Здравствени положај
- Социјални положај
- Учешће у јавном животу
- Мобилност
- Информисање
- Слободно вријеме

Свака област представља посебно поглавље у извјештају који сачињавају графички, табеларни и текстуални детаљни налази истраживања. Извјештај о истраживању представља и резултате компаративне анализе у којој су кориштени и подаци Агенције Европске комисије за статистику – Еуростат. Цјелокупан процес истраживања као и анализу проводио је и надзирао Институт за развој младих КУЛТ.

На простору општине обухваћена су 200 испитаника, распона година од 15-29 година, од 15-19 година 36%, од 20 до 24 године 42% и од 25 до 29 година 23%. Према полу 48% испитаника је мушког, а 53% женског пола. Према радном статусу, 67% су студенти/це и ученици/е, 20% незапослени и 13% запослени. Највећи број младих је нежењен/неудат 89%, ожењено/удато 11% а 1% је нешто друго.

Резултати анкете су показали да су највећи проблеми младих на подручју Општине следећи:

- **Незапосленост** младих износи 54%, већа је у односу на 2007. годину. Стопа учешћа младих у радној снази је 18% док је за БиХ 35%. Када је ријеч о приходима само 16% младих доприноси кућном буџету.

- **Изражена је склоност пороцима**, свака друга млада особа конзумира алкохол.

- **Стамбена проблематика** представља значајан проблем, јер само 28,5% младих има рјешено стамбено питање, а у 2007. години 31% младих је имало рјешено стамбено питање.

У доби од 18 до 24 године 4,1% младих има рјешено стамбено питање, а у доби од 24 до 29 година 24,4%.

- Значајан број жена (49%) сматра да се врши одређена **дискриминација према женама** на тржишту рада.

- Огроман број младих (80%) сматра да постоји **корупција при запошљавању** односно подмићивање у већини случајева при запошљавању у јавној администрацији.

- Готово половина мушкараца (41%) **сигурно би напустило БиХ** а 38% жена, као разлог одласка наводе да би се стално настанили у другој земљи, као и због студирања.

- **Млади сматрају (30%) да имају мало утицаја на политику на локалном нивоу**, а истовремено су мало заинтересовани за политику на локалном нивоу (37%), а само их 24% учествује у омладинским организацијама или асоцијацијама.

На основу резултата истраживања о потребама и проблемима младих, Одлуком Начелника Општине Источна Илиџа број 01-023-335/12, формирана су радна тијела за израду стратегије Омладинске политике.

Резултати проведене анкете су показали да посебну пажњу треба обратити на одређене области, те су у складу с тим формирана сљедећа радна тијела:

1.Радна група за запошљавање младих:

- Александра Велетић, координатор радне групе, студент,
- Сњежана Елез, члан, савјетодавац за посредовање и запошљавање Биро Источна Илиџа,
- Дарко Берјан, члан, одборник СО;

2.Радно група за образовање, културу и физичку културу:

- Дајана Радовић, координатор радне групе, Економски факултет,
- Љиљана Кнежевић, члан, директор Матичне библиотеке,
- Славица Говедарица, члан, наставник физичке културе.

3.Радна група за здравље и социјалну политику за младе:

- Милица Маловић, координатор радне групе, социјални радник у Центру за соц. рад И.Илиџа,
- Александра Тољ, члан, Омладински савјет И.Илиџе,
- Бјелица др Наташа, члан, Дом здравља Источно Сарајево,
- Бранка Шиљеговић, члан, Дом здравља Источно Сарајево.

4.Радна група за информисање младих и равноправност полова:

- Винка Берјан, координатор радне групе, Административна служба града И.Сарајево,
- Филип Матић, члан, ученик Средњошколски центар Источна Илиџа,
- Боса Калинић, члан, сам.стр.сар. за младе у општини Источна Илиџа.

5.Радна група за мобилност, омладински рад и организовање:

- Маринко Божовић, координатор радне групе,
- Александра Велетић, члан, Омладински савјет И.Илиџа,
- Јована Берибака, члан, ученица Средњошколски центар Источна Илиџа.

6.Радна група за борбу против насиља и криминалитета:

- Марина Бабић, члан, педагог у Центру за соц. рад И.Илиџа,
- Тања Елез, члан, психолог - Средњошколски центар Источна Илиџа,
- Татјана Марин, члан, полицијски службеник у ПС И.Сарајево.

7.Радна група за коришћење слободног времена и партиципацију у друштву

- Маја Тешановић, координатор радне групе, педагог - Средњошколски центар Источна Илиџа,
- Дајана Радовић, члан, Економски факултет,
- Александра Тољ, члан, Омладински савјет И.Илиџа.

8.Радна група за заштиту животне средине:

- Радослава Филиповић, координатор радне групе, сам.стр.сар. за заштиту животне средине у општини И.Илиџа,
- Јелена Драгаш, члан, сам.стр.сар. за просторно планирање у општини И.Илиџа,
- Јована Берибака, члан, ученица - Средњошколски центар Источна Илиџа.

За координатора радних тијела именована је Боса Калинић, самостални стручни сарадник за младе у кабинету Начелника. Институт за развој младих КУЛТ је извршио једнодневну обуку, на којој су чланови радних тијела упознати са основним смјерницама за израду Омладинске политике. Институт за развој младих КУЛТ је пружао подршку и савјетовао радна тијела током израде документа. Након тога су радна тијела детаљно анализирали проблеме за појединачне области и предложили конкретне активности и трошкове за њихово рјешење.

3. МОБИЛНОСТ, ОМЛАДИНСКИ РАД И ОРГАНИЗОВАЊЕ

3.1.Анализа стања

3.1.1. Мобилност младих

Појам мобилности младих подразумјева образовну, културну и туристичку покретљивост, те њихово укључивање и међународну сарадњу и размјену. Стандарди који ће се прецизније дефинисати документом омладинске политике, а односе се на мобилност младих су:

- већа међуградска и мобилност младих унутар земље,
- већа међународна мобилност младих,
- повећати смјештајне капацитете и омогућити погодности у транспортним услугама за младе.

Мобилност обезбјеђује отвореност у комуникацији са другим друштвима и културама, што укључује познавање, толерисање и поштовање међусобних различитости. Поред социјалног учења кроз интеркултурални приступ, мобилност омогућава размјену идеја и обогаћивање искустава. Локалне и републичке власти би требало да охрабрују младе, њихове организације и школе да активно учествују у међународним активностима, свим типовима размјена и европским мрежама. Владајуће структуре на свим нивоима у данашње вријеме би требале да буду спремне да дају финансијску подршку младим људима у сврху промовисања учења језика и интеркултуралних размјена, као и размјене искуства. Истраживање које је проведено на подручју општине Источна Илица показало је да 62% младих из Источне Илице у последњих 12 мјесеци је путовало ван БиХ, а само 4,1% младих је путовало ван БиХ у иностранство ради образовања. Као главне разлоге свог путовања млади наводе туризам и то њих 61,5% и посјете пријатељима њих 19,7%.

Општина Источна Илица сваке године суфинансира одлазак на екскурзију за ученике из основних и средњих школа као и одлазак студената на различите научне и спортске скупове. Суфинансирају се екскурзије за око 40 ученика из категорија породица палих бораца и социјално угрожених породица и за око 15 студената одлазак на научне и спортске скупове.

3.1.2. Омладински рад и организовање

Омладински рад представља онај дио омладинских активности које се организују са младима и за младе, одвија се у оквиру слободног времена младих и предузима се ради унапређивања услова за лични и друштвени развој и опште друштвене користи у складу са њиховим потребама, могућностима и уз њихово добровољно учешће.

Основна јединица за активизам младих и њихов ангажман у друштву најчешће се у БиХ назива омладинском организацијом.

Омладинска организација јесте добровољна и на основу статута уређена организација са правним статусом удружења грађана, која дјелују на принципима добровољности, демократичности и поштовању законских прописа, а својим радом доприноси побољшању статуса младих, укључивању младих у живот друштвене заједнице, као и рјешавању проблема младих.

Омладинске организације које дјелују на подручју града или општине могу основати градске или општинске савјете, који имају значајну улогу у рјешавању проблема младих на простору за који се оснивају.

Савјет града или општине је дужан да доприноси:

- процјени потреба и интереса младих и осмишљавању и реализацији програма омладинске политике града или општине,
- анимирању младих за омладински рад, активности и дјелатности,
- учешћу у расправама које се тичу младих,
- планирању, развоју и примјени омладинске политике града или општине,
- заступању интереса и права омладине,
- информисаности младих,
- координацији и реализацији омладинских програма од општинског или градског интереса,
- регионалној омладинској сарадњи.

Омладински савјет је сложен облик омладинског организовања. Дјелује као кровна омладинска организација на подручју општине Источна Илиџа. Омладински савјет не утиче на начин рада других организација, али тежи да уједини што већи број НВО, неформалних група, савјета ученика и појединаца. Ради побољшања положаја младих Омладински савјет ради и доприноси развоју локалне заједнице. У оквиру Омладинског савјета Источна Илиџа функционише више омладинских удружења, а то су Енергија, Универзал, Stella, Cordis, Натура, Урбан, Аксиом, Удружење рок бендова као и неформално удружење Савјет ученика Средњошколског центра Источна Илиџа.

Савјет ученика пројекте реализује уз подршку АСУБИХ, Инфохаус (Infohous) и општине Источна Илиџа.

Општина мјесечно уплаћује финансијска средства (72.800КМ) за несметано функционисање сљедећих НВО удружења: Црвени крст Источна Илиџа, Удружење пензионера, Илиџански борац, Српско просвјетно друштво Просвјета, Омладински савјет Источна Илиџа као и за седам спортских клубова (120.000КМ).

У прошлој години Општина није финансирала пројекте НВО сектора због смањења буџета. Пројекте из документа Омладинска политика највећим дјелом реализује Омладински савјет Источна Илиџа. Неки од најзначајнијих пројеката су: Моторијада, бесплатан курс рачунара, школа плеса за матуранте, наступ неафирмисаних бендова (Шкрипа), презентација спортских клубова и НВО сектора, квизови за младе, дебате за младе и помоћ младима са посебним потребама.

На простору Општине не постоји ни један омладински центар.

Истраживање проведено међу младима показује да 30% сматра да млади имају мало утицаја на локалну политику. Млади Источне Илиће највише се занимају за политику у РС (44%) и на локалном нивоу (37%), а најмање су заинтересирани за политику у ФБиХ (23%). Само 18,7% младих из Источне Илиће су чланови омладинских невладиних организација, а 9,5% младих су чланови и политичких странака и омладинских организација политичких странака.

3.2. Проблеми младих

Проблеми младих у области мобилност, омладински рад и организовање:

1. 3% младих између 15-29 год. учествује у студентским размјенама и међународним скуповима.

2. Недовољна сарадња и некоординација омладинских организација на подручју општине Источна Илица.

3. Низак проценат младих (18,7%) учлањених у омладинске невладине организације.

4. 30% младих сматра да имају мало утицаја на локалну политику.

5. На простору општине не постоји омладински центар са свим садржајима који су потребни младима.

3.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

Проблеме из области мобилност, омладински рад и организовање ћемо навести по приоритетима, гдје требамо водити рачуна о могућностима и надлежностима општине:

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ 3% младих између 15-29 год. учествује у студентским размјенама и на међународним скуповима, а у тој структури су 80% мушкарци и 20% жене❖ Недовољна сарадња и некоординација омладинских организација на подручју општине.❖ Низак проценат младих 18,7% је учлањено у омладинске невладине организације, у тој структури 40% су мушкарци и 60% жене❖ 30% младих сматра да имају мало утицаја на локалну политику.
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ На простору општине не постоји омладински центар са свим садржајима који су потребни младима.³

³ Општина тренутно нема финансијске могућности за организовање и финансирање омладинског центра али је евидентно да постоји потреба.

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. Млади у малом проценту учествују у студентским размјенама и на међународним научним скуповима, а као главни разлог за то наводе недостатак финансијских средстава. У сарадњи са студентским организацијама суфинансирати колективни и индивидуални одлазак на скупове овог типа за тридесет студената са територије општине Источна Илиџа сваке године.
2. Недовољна сарадња и координација омладинских организација на подручју општине. Врло мало пројеката се реализују заједно, што за последицу има мали ефекат на локалну заједницу. Дјелују повремено и разједињено, а не континуирано и организовано. Потребно је организовати редовне састанке невладиних организација са представницима општине најмање четири пута годишње.
3. Низак проценат младих (18,7%) је учлањено у омладинске невладине организације, а 9,5% младих су чланови и политичких странака и омладинских организација политичких странака. Да би се овај постотак повећао неопходно је сваке године првим разредима средње школе организовати презентацију невладиног сектора и резултата које је овај сектор кроз своје активности остварио у предходној години. Предпоставка је да ће се реализацијом ове активности сваке године у ОНВО учланити нових четрдесет младих.
4. 30 % младих сматра да имају мало утицаја на локалну политику. Неопходно је сваке године проводити обуку политичког образовања и оснаживања младих, како би се што већи број укључио у друштвене процесе и процесе одлучивања. На овај начин би се проценат младих који учествују у процесу одлучивања повећао за 10% сваке године.
5. На простору општине не постоји Омладински центар са свим садржајима који су потребни младима, а евидентно је да за њим постоји велика потреба. Општина тренутно нема довољно средстава за изградњу и финансирање рада омладинског центра, али би наредном периоду требало планирати новац за његову изградњу.

3.4. План рјешавања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције	Трошкови
1.3% младих између 15-29 год. учествује у студентским размјенама и међународним скуповима.	Суфинансиран одлазак за 30 младих на студентске размјене и међународне скупове од стране општине за 10 мушкараца и 20 дјевојака годишње	У сарадњи са студентским организацијама организовати одлазак на студентске размјене и међународне скупове.	Јан-Дец 2014 Јан-Дец 2015 Јан-Дец 2016 Јан-Дец 2017	Општина Источна Илиџа, студентске организације, НВО, студенти	3.000 КМ 3.000 КМ 3.000 КМ 3.000 КМ
2.Недовољна сарадња и координација омладинских организација на подручју општине.	Успостављена сарадња и координација омладинских организација.	Организовати састанке омладинских организација .	Јан-Дец 2014 Јан-Дец 2015 Јан-Дец 2016 Јан-Дец 2017	Општина Источна Илиџа, Омладински савјет, НВО	200 КМ 200 КМ 200 КМ 200 КМ
3.Низак проценат младих који су учлањени у омладинске невладине организације (18,7%).	40 младих из средње школе учлањено у омладинске организације, са једнаким процентом мушкараца и дјевојака	Организовати презентацију НВО сектора у средњој школи за 200 ученика.	Октобар 2014 Октобар 2015 Октобар 2016 Октобар 2017	Општина Источна Илиџа, Омладински Савјет, Савјет ученика Средњошколског центра Источна Илиџа, НВО	200 КМ 200 КМ 200 КМ 200 КМ

4. 30 % младих сматра да имају мало утицаја на локалну политику.	Учешће младића и дјевојака у процесима одлучивања у локалној заједници се повећало за 10 % у току године	Провести обуку политичког образовања и оснаживања младих за укључивање у друштвене процесе кроз учешће у процесима одлучивања у локалној заједници.	Март 2014 Март 2015 Март 2016 Март 2017	Општина Источна Илиџа, Омладински савјет, НВО	200 КМ 200 КМ 200 КМ 200 КМ
--	--	---	--	--	--------------------------------------

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	3.600КМ
2015	3.600КМ
2016	3.600КМ
2017	3.600КМ
Укупно:	14.400КМ

4. КОРИШЋЕЊЕ СЛОБОДНОГ ВРЕМЕНА

4.1 .Анализа стања

Слободно вријеме се обично дефинише као вријеме изван радних обавеза, породичних дужности и физиолошких потреба, којим појединац самостално располаже по властитом нахођењу. То су вријеме и могућности које слободно посједујемо да се нечим бавимо по властитој жељи. Слободно вријеме је вријеме активног одмора, разоноде, позитивног развоја, социјализације, хуманизације и стваралачког потврђивања личности. Битан значај тако схваћеног слободног времена није траћење времена, него креативно осмишљавање времена које појединцу остаје на располагању након испуњавања заданих обавеза. Како је слободно вријеме универзална појава модерног друштва, његово смислено провођење је педагошка категорија и важно подручје васпитања и образовања. Педагогија слободног времена укључује осмишљавање, креирање, потицање и слободан избор активности којима ћемо се бавити у слободно вријеме. Често ученици нису довољно освјештени о могућностима коришћења, организовања и планирања слободног времена.

Центар за слободно вријеме младих, Омладински клуб, Омладински центар су најчешћи називи у БиХ за установе које посједују простор у којем се свакодневно реализују испланиране активности, вођене од стране обученог особља, за слободно вријеме.

Према Европској конфедерацији омладинских клубова (ЕСУС) сврха рада са младима кроз овакве центре је да се младима понуде, на волонтерској бази, развојна и образовна искуства која ће им омогућити да играју активну улогу у демократском друштву као и да се одговори на њихове развојне потребе. У омладинским клубовима млади имају могућност да сами бирају, изграђују своје самопоуздање, уче се одговорности, говоре и дискутују о различитим темама, процјењују вриједности и, што није мање важно, забављају се са својим вршњацима. Сама чињеница да ће једна млада особа поред школе, куће, кафића, улице своје вријеме проводити у једном центру који све то нуди осим што оснажује ту младу особу такођер и смањује ризично понашање младих (наркоманија, деликвенција и др.).

Центри за слободно вријеме младих треба да имају у понуди све активности које одговарају потребама младих и могућностима за њихово организовање. То значи да се у центрима најчешће налази кутак са ТВ-ом, ДВД-ом, музиком, полице са часописима, дакле кутак у који млади могу доћи и боравити, разговарати, упознавати се. Други битан сегмент јесу радионице, секције, курсеви, односно различите креативне и добро испланиране форме едукације из разних области, нпр. школа гитаре, стрипа, плеса, о ненасилној комуникацији, о сексуалном и репродуктивном здрављу, дебатни клуб, прављење наруквица, о кухању, културној баштини, пројектном менаџменту и омладинском организовању, цртању, вјештинама презентовања, о новинарству

Трећи могући сегмент може бити везан и за спорт уколико постоје капацитети и ресурси (у центру али и ван њега – игралишта и сл.) Четврто, посебна врста активности може бити везана за професионално савјетовање, односно период када стручњаци за одређена подручја бораве у центру и пружају савјетовање (професионална оријентација, наркоманија, психо-социјална помоћ итд.).

Према резултатима истраживања које је проведено на територији општине Источна Илица млади своје слободно вријеме најчешће проводе играјући видео игре, боравећи у

кафићу, дискотеци или кафани, гледајући ТВ, док најмањи проценат младих слободно вријем проводи посјећујући културне садржаје. Око 800 младих је укључено у 11 спортских клубова, а то су: Фудбалски клуб „Фамос“, Омладински фудбалски клуб Касиндо, Клуб малог фудбала „Танго“, Кошаркашки клуб „Игман“, Смучарски клуб „Игман“, Карате клуб „Игман“, Џудо клуб „Фамос“, Теквандо клуб „Тигар“, Кик бокс, Реални аикидо клуб „КГБ“.

У оквиру Омладинске политике за период од 2007. до 2012. године 7 пута је организован наступ неафирмисаних домаћих рок бендова под називом „Шкрипа“. За поменути догађај владало је велико интересовање, јер је то једини догађај ове врсте у источном дијелу РС.

4.2 Проблеми младих

1. Око 32% младих незадовољно подршком локалних власти у креирању културних и спортских садржаја.
2. На подручју Општине не постоји уређен парк за одмор и дружење омладине.
3. Домаћи бендови слабо имају прилику да се афирмишу.
4. На подручју Општине не постоји центар за слободно вријеме младих⁴.

4.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

Проблеме из области слободног времена и партиципација у друштву ћемо навести по приоритетима, гдје требамо водити рачуна о могућностима и надлежностима Општине.

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u>
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Око 32% младих незадовољно подршком локалних власти у креирању културних и спортских садржаја. ❖ На подручју Општине не постоји уређен парк за одмор и дружење омладине. ❖ Домаћи бендови слабо имају прилику да се афирмишу.
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u>
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ На подручју Општине не постоји центар за слободно вријеме младих.

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

⁴ Општина нема финансијска средства за формирање центра за слободно вријеме младих који би требао да функционише у оквиру Центра за младе

1. Према истраживању 32% младих је незадовољно подршком локалних власти у креирању културних и спортских садржаја. Неопходно је осмислити и подржати садржаје у складу са интересовањима младих и ниво незадовољства свести на 20 %. Како би постављени циљ био достигнут неопходно је покренути обиљежавање манифестације дани младих. У оквиру ове манифестације би се осмислило и реализовало више културних и спортских садржаја као што су: Игре без граница, Заповимо заједно, Дјечије позориште и други слични садржаји.

2. На подручју Општине не постоји уређен парк за одмор и дружење младих. Осим игралишта нема никаквих садржаја за младе, а гдје би млади могли проводити вријеме на отвореном. Због ограничених финансијских средстава не може се очекивати изградња парка или сл., али се може сваке године уредити по један мали дио Општине. Ову активност је неопходно проводити у координацији са активностима из области Заштита животне средине како би се направио већи ефекат на локалну заједницу.

3. Бендови са подручја Општине Источна Илица имају мало прилика да наступају и покажу своје квалитете. У оквиру Омладинске политике за период од 2007. до 2012. године више пута је организован наступ неафирмисаних домаћих рок бендова под називом „ Шкрипа“. За поменути догађај владало је велико интересовање и то је јединствен догађај ове врсте у источном дијелу РС.

4. На подручју Општине не постоји центар за слободно вријеме младих, тако да 50% младих највише слободног времена проводе поред телевизора или у кафићу, дискотеци или кафани. Општина Источна Илица би у оквиру својих планова и стратегије развоја треба планирати изградњу Омладинског центра у оквиру кога би функционисао и центар за слободно вријеме младих. Неопходна средства за изградњу Омладиског центра се могу обезбједити кроз буџет општине Источна Илица и аплицирањем на различите позиве међународних организација и страних донатора.

4.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције	Трошкови
1. Око 32% младих незадовољно подршком локалних власти у креирању културних и спортских садржаја.	40% младих задовољно подршком локалне власти у креирању културних и спортских садржаја.	У сарадњи са Омладинским савјетом, Савјетом ученика организовати активности за Дан младих (12.08.). - „Игре без граница“ - „Запловимо заједно“	Август-2014 Август-2015 Август-2016 Август-2017	Општина Источна Илица, Омладински савјет, НВО	1.500 КМ 1.500 КМ 1.500 КМ 1.500 КМ
2. На подручју Општине не постоји уређен парк за одмор и дружење омладине.	Сваке године уз једну улицу, на зеленој површини постављене клупе и корпе за отпадке.	Организовати постављање клупа и корпи за отпадке уз улице гдје то простор дозвољава.	Мај 2014. год. Мај 2015. год Мај 2016. год Мај 2017. год	Општина Источна Илица, Омладински савјет, НВО	1.000 КМ 1.000 КМ 1.000 КМ 1.000 КМ
3. Домаћи бендови немају прилику да се афирмишу.	Успостављени дани наступа неафирмисаних бендови са подручја општине и шире.	Организовати наступ неафирмисаних рок бендова.	Септембар 2014. год. Септембар 2015. год. Септембар 2016. год. Септембар 2017. год	Општина Источна Илица, Удружење рок бендова.	1.000 КМ 1.000 КМ 1.000 КМ 1.000 КМ

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	3.500
2015	3.500
2016	3.500
2017	3.500
Укупно:	14.000

5. ЗДРАВЉЕ И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ

5.1.Анализа стања

5.1.1 Здравствена заштита

Становници општине здравствену заштиту остварују у Дому здравља Источно Сарајево, амбуланти породичне медицине Војковићи, амбуланти породичне медицине Младичко Поље, Болници Касиндо, апотеци Источна Илица, приватним апотекама и приватним стоматолошким амбулантама.

Здравље младих је веома битна категорија омладинске политике, а репродуктивно здравље, као једна од његових компоненти, такође. Око 66% младих, према одређеним подацима, одобрава секс прије брака а 54% испитаника потврђује да користи контрацепцијска средства. Старосни распон за прво сексуално искуство је између 16 и 20 година. Највећи број младих, према анкетама УН БиХ које су проведене на територији читаве БиХ, сматра да им не пријети опасност од ХИВ/АИДС, нити од других сполно преносивих болести⁵.

Проблематика здравља везана за популацију младих не може се одвојити од проблематике других добних група, а посебно не од социо-економско-политичког стања, те сматрамо да локална заједница може дати значајан допринос рјешавању проблема младих из ове области. Већина проблема младих произилази из незнања (малољетничке трудноће, пороци...). Сходно томе потребно је предузети едукативне и практичне кораке на подизању свијести, информисаности и заинтересованости младих за очување здравља.

На подручју Општине не постоји Савјетовалиште за младе нити предбрачно савјетовалиште. Од недавно постоји школа за труднице која труднице едукује о свим темама битним за труднице и породиље. Омладинске организације са подручја општине које се баве овом проблематиом су: Омладински савјет Источна Илица, Удружење за цивилне активности „Глас“, Удружење грађана „Кордис“, Омладинска организација „Урбан“, Омладинска организација „ЕНЕРГИЈА“, Друштво за цивилне активности „Стела“, Удружење грађана „Игра ми је храна“, Омладинска организација „АКСИОМ“.

Истраживање је показало да младићи чешће врше редовне здравствене контроле (55%) у односу на дјевојке (41%) које мање превентивно дјелују када је у питању здравствена брига. Дјевојке здравствене прегледе обављају углавном јер то послодавац тражи или из потреба задовољавања једног од увјета за полагање возачког испита.

Такође, према истраживању, 24% младих није задовољно квалитетом услуга које пружа Дом здравља, а 34 % младих је ни задовољно ни незадовољно овим услугама. Млади у доби између 15 и 29 година у 13% случајева су извршили систематски преглед у посљедњих 12 мјесеци, а 3% младих нема никакво здравствено осигурање.

⁵ Омладинска политика општине Нови Град

5.1.2. Социјална политика

Појам социјалне политике се често различито дефинише. У неким од дефиниција истиче се да је социјална политика:

- друштвена дјелатност чија је садржина укупност животних, радних и друштвених услова у којима се одвија процес друштвеног развоја, она доприноси остваривању циљева у погледу положаја човјека, његовог свестраног развоја, обезбјеђивању социјалне сигурности, хуманизације друштвеног рада и људских односа;

- непосредна брига за човјека, за његову егзистенцију, могућност рада, подмиривање његових потреба;

- неутрализовање негативних посљедица егзистенцијалне несигурности;

- побољшавање животних и радних услова;

- заштита лица погођених социјалном незгодом итд.

Из наведеног слиједи да појам социјална политика обухвата веома широку област. Код дефинисања појам социјалне политике најчешће спомињани проблеми су: глад, посао, смањење смртности, кров над главом, проблеми угрожених и маргинализованих категорија, неразвијеност руралних регија, превенција насиља, функционисање породице, равноправност.

Општина проводи социјалну политику поштујући законске прописе и регулативу и пружа материјалну и другу подршку Центру за социјални рад. Центар за социјални рад ради на провођењу закона, одредаба као и упутстава из области социјалне политике (Закон о дјечијој заштити, Закон о социјалној заштити, Породични закон, Закон о управном поступку, Закон о заштити од насиља у породици итд.).

Наведена служба настоји, уз сарадњу и подршку општине, задовољити потребе становништва у локалној заједници. Корисници услуга, облика и мјера социјалне заштите су малољетна и пунољетна лица.

Малољетна лица : - малољетници без родитељског старања,
- малољетници ометени у психо-физичком развоју,
- малољетници ометени породичним приликама,
- васпитнозапуштени малољетници.

Пунољетна лица: - материјално необезбјеђена лица,
- стара лица без породичног старања,
- лица са друштвено негативним понашањем,
- лица са психо-физичким оштећењима,
- лица којима је због посебне околности потребна социјална заштита.

У оквиру Центра за социјални рад обухваћене су сљедеће области:

- **социјална заштита малољетника** (дјеца без родитељског старања, дјеца са сметњама у психофизичком развоју, дјеца чији је развој ометен породичним приликама и дјеца и омладина са поремећајем у понашању);

- **социјална заштита пунољетних лица** (лица из категорија материјално необезбјеђених и за рад неспособних, стара лица без породичног старања, инвалидна лица, душевно обољела лица са асоцијалним понашањем и лица којима је због посебних околности потребна социјална заштита);

- **проширена социјална заштита** (огрев, Недјеља дјетета, Божићни празници ...)

- **права и активности остварена из закона о дјечијој заштити** (дјечији додатак, матерински додатак и опрема новорођенчета);

- **права и активности остварена из породичног закона** (заштита породице и појединца, поремећени брачни и породични односи, бракоразводне парнице –мирење супружника, повјеравање и васпитавање малољетне дјеце...);

- **сарадња и активности са невладиним хуманитарним организацијама.**

Евидентан је број младих чији родитељи имају изузетно мала примања и не могу им обезбједити минимум услова за нормалан живот и школовање, али не спадају у категорију социјално угроженог становништва према законским критеријима и нису у надлежности Центра за социјални рад.

Просјечни мјесечни приходи домаћинства у којима живе млади људи из Источне Илиће износе 1077 КМ, а треба имати у виду да 34% испитаника/ца није желило одговорити на питање о мјесечним приходима. Одређену врсту социјалне помоћи према одговорима испитаника прима 4% младих Источне Илиће.

5.2. Проблеми младих

Проблеми младих у области здравља и социјална политика за младе су следићи:

1. Свака друга млада особа у Источној Илици конзумира алкохолна пића.
2. Око 25% младих конзумира цигарете.
3. Ментални премећаји су табу тема.
4. 26 % младих приликом сексуалних односа користи презерватив

5.3. Подјела проблема по битности и хитности

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ Свака друга млада особа у Источној Илици конзумира алкохолна пића.❖ Око 25% младих конзумира цигарете.❖ Ментални премећаји су табу тема.❖ 26 % младих приликом сексуалних односа користи презерватив
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u>

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. Свака друга млада особа у Источној Илици конзумира алкохол. У односу на 2007. годину примјетан је пад броја младих који конзумирају алкохол, али још увијек представља значајан проблем. У сарадњи са релевантним институцијама организовати предавања и радионице по основним школама за 100 ученика годишње на тему алкохолизма.

2. Око 25% младих са подручја општине Источна Илица конзумира цигарете. У сарадњи са релевантним институцијама организовати предавања и радионице по основним школама за 100 ученика годишње на тему штетности цигарета и њиховог утицаја на здравље.

3. Ментални поремећаји представљају табу тему. Велики је број младих код којих просвјетни радници примјете блаже менталне поремећаје и кризе али ни они ни њихови родитељи не желе да посјете психолога или психијатра. У сарадњи са релевантним институцијама организовати предавања и радионице по средњим школама за 200 ученика годишње на ову тему.

4. 26 % младих приликом сексуалних односа користи презерватив. У сарадњи са релевантним институцијама организовати предавања и радионице по средњим школама за 200 ученика годишње на тему сексуално образовање, заштита од полних болести и нежељене трудноће.

5.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције	Трошкови
1. Свака друга млада особа у Источној Илици конзумира алкохолна пића.	Одржане радионице за 100 ученика деветих разреда основних школа са подручја општине на тему штетности алкохола.	Уз сарадњу са савјетом ученика припремити радионице о штетности алкохола. Обезбједити видео материјал и фотографије.	Септембар 2014.год. Септембар 2015.год. Септембар 2016.год. Септембар 2017.год.	Општина Источна Илица, Дом Здравља Источно Сарајево, Омладински савјет, Основне школе, НВО	300КМ 300КМ 300КМ 300КМ
2. Око 25% младих конзумира цигарете.	Одржане радионице за 100 ученика деветих разреда основних школа са подручја општине на тему штетности конзумирања цигарета	Уз сарадњу са савјетом ученика припремити радионице о штетности конзумирања цигарета.	Октобар 2014 Октобар 2015 Октобар 2016 Октобар 2017	Општина Источна Илица, Дом здравља Источно Сарајево, Омладински савјет Основне школе; НВО	300КМ 300КМ 300КМ 300КМ
3. Ментални поремећаји предствљају табу тему.	Одржане радионице за 200 ученика првих и других разреда средње школе о проблематици којом се бави Центар за ментално здравље	Уз сарадњу са савјетом ученика припремити радионице и предавања о симптомима менталних поремећаја међу младима	Новембар 2014 Новембар 2015 Новембар 2016 Новембар 2017	Општина Источна Илица, Дом здравља Источно Сарајево, Омладински савјет Средње школе, НВО	400КМ 400КМ 400КМ 400КМ

4. 26 % младих приликом сексуалних односа користи презерватив	Одржане радионице за 200 ученика првих разреда средњих школа на тему сексуално преносивих болести	Уз сарадњу са савјетом ученика припремити радионице и предавања на ову тему	Мај 2014 Мај 2015 Мај 2016 Мај 2017	Општина Источна Илиџа, Дом здравља Источно Сарајево, Омладински савјет, Средње школе, НВО	300КМ 300КМ 300КМ 300КМ
---	---	---	--	---	----------------------------------

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	1.300 КМ
2015	1.300 КМ
2016	1.300 КМ
2017	1.300 КМ
Укупно:	5.200 КМ

6. БОРБА ПРОТИВ НАСИЉА И КРИМИНАЛИТЕТА

6.1. Анализа стања

Полицијска станица Источно Сарајево предузима превентивне мјере за спречавање криминалитета и насиља у заједници организацијом радионица и едукације по основним и средњим школама два пута годишње, а теме су малољетничка деликвенција, вршњачко насиље, злоупотреба алкохола, опојних дрога и пиротехнике.

Представници полицијске станице редовно наступају у медијима и учествују на округлим столовима на поменуте теме како би и на овај начин превентивно дјеловали на младе. Дјеца из обданишта и основних школа у другом кварталу сваке године редовно посјећују полицијску станицу када су Дани отворених врата у оквиру пројекта „Рад полиције у заједници“.

Свакодневно се остварују контакти са педагозима, психолозима, директорима и дежурним наставницима школа, као и са савјетом ученика и савјетом родитеља путем састанака, а и у оквиру различитих пројеката из ове области.

Полиција са малољетницима поступа у складу са Законом о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку („Службени гласник РС“ број: 13/10). Према евиденцији полицијске станице криминалитет је значајно у порасту у 2012 години (74 кривична дјела) у односу на 2011. годину (56 кривичних дјела), највише је почињених дјела против имовине као што су крађе и разбојништва. Међу младима који су починили кривична дјела највећи број младих је од 15 до 18 година. Најчешћа почињена дјела су везана за насилничко понашање, крађе, наркоманију и алкохолизам.

Злостављање и занемаривање које је постало социјално видљивије, представља велики друштвени проблем који погађа како младе у породицама, тако и младе у установама за децу лишену родитељског старања и младе у вулнерабилним групама (лица са потребом за посебном подршком, избегла и расељена лица и остале категорије посебно осетљивих, маргинализованих и социјално угрожених).

Обједињени подаци о учесталости злостављања не постоје ни на нивоу државе нити на нивоу појединих сектора. Свака институција независно од области (здравство, социјални рад, полиција, судство) која се бави збрињавањем жртава злостављања има своје податке.

Велики број удружења бави се овом проблематиком, али ни они немају јединствену базу података. Поред тога проблем је у неуједначености едукације и доктринарних ставова у овој области.

Млади су злостављани најчешће унутар породице, али и у школи, на јавним мјестима, у друштву вршњака и у институцијама у које се смјештају особе са хендикепом или млади преступници. У јавности није довољно развијена свјест о питању насиља у породици. Још увек су добоко усађене представе о приватности и недодирљивости породичног живота. Више институција секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите имају специјализоване тимове за заштиту младих од злостављања и занемаривања, односно располажу стручњацима који су едуковани за рад у овој области. Међутим, координација међу њима није довољно структурисана и формализована.

6.2. Проблеми младих

На основу анализе резултата из истраживања и података којима располаже полиција можемо издвојити следеће проблеме:

1. **Изражена агресивност код адолесцената, вршњачко насиље и насиље у породици.**
2. **Проблем зависности има тенденцију раста задњих година (алкохолизам, игре на срећу, наркоманија) што директно утиче на број кривичних дјела**

6.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

Проблеме из области борбе против насиља и криминалитета ћемо навести по приоритетима, гдје требамо водити рачуна о могућностима и надлежностима Општине.

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ Изражена агресивност код адолесцената, вршњачко насиље и насиље у породици❖ Проблем наркоманије, алкохолизма и зависности о играма на срећу
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u>

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. Проблем агресивности код адолесцената и вршњачко насиље у школама и у породици је у последње вријеме значајан проблем. Код различитих институција постоје евидентирани чести случајеви вербалних и физичких напада међу ученицима. Такође, у последње вријеме се све више пријављује насиље у породици, али је проблем што жртве често одустају од тужби. На простору града Источно Сарајево не постоји ни једна сигурна кућа.

2. Код младих људи су последњих година јако изражени проблеми зависности и то када је у питању наркоманија преко алкохолизма па до у задње вријеме великог проблема означеног као зависност младих о играма на срећу. Овај проблем директно утиче на број кривичних дјела које почине млади. Рјешавање овог проблема треба проводити координисано са активности из области Здравље и социјална политика, а у његово рјешавање треба укључити све релевантне институције.

6.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције	Трошкови
1.Изражена агресивност код адолесцената, вршњачко насиље и насиље у породици	Одржане радионице са свим првим разредима средње школе.	Организовати радионице на тему вршњачког насиља. Укључити реег едукаторе и психологе из школе и Центра за социјални рад.	Октобар 2014 Октобар 2015 Октобар 2016 Октобар 2017	Полицијска станица Источно Сарајево, Општина Источна Илиџа, Средњошколски центар Источна Илиџа, НВО	300 КМ 300 КМ 300 КМ 300 КМ
2. Проблем зависности је јако изражен	Годишње 200 ученика информисано о посљедицама наркоманије, алкохолизма и зависности о играма на срећу	- Организовати радионице са видео приказима у основним и средњој школи, са исповјестима лијечених наркомана. - Организовати квиз са питањима из ове области.	Март 2014 Март 2015 Март 2016 Март 2017	Полицијска станица Источно Сарајево, Општина Источна Илиџа, Центар за социјални рад Источна Илиџа, НВО, школе.	700 КМ 700 КМ 700 КМ 700 КМ

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	1.000КМ
2015	1.000КМ
2016	1.000КМ
2017	1.000КМ
Укупно:	4.000КМ

7. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

7.1.Анализа стања

Животна средина представља све оно што нас окружује, односно све оно чиме је директно или индиректно повезана човјекова животна и природна активност.

Током својих активности које могу бити урбанизација или експлоатација, човјек мијења природно окружење и то често тако што нарушава природну околину. Изградњом хидроцентрала и акумулација, сјечом шума, експлоатацијом минералних сировина, стварањем депонија, емисијом гасова, нуклеарним пробама и др. човјек утиче на промјену читавих подручја. Као резултат човјекових активности долази до промјена или нарушавања екосистема или климатских промјена на локалном и глобалном нивоу.

Заштита и унапређење стања животне средине од највећег су значаја за становнике сваке локалне заједнице а посебно популацију младих, јер су они ти који у случају њеног угрожавања трпе последице лошијег стандарда живота и угроженог здравља.

Низак ниво еколошке свјести код младих је последица недовољног еколошког образовања, како у образовном систему тако и кроз неформално еколошко образовање и информативне кампање. Еколошко образовање има посебан значај највише код младих, јер се од најранијег узраста формира неопходан ниво еколошке свјести који се лакше преноси од младих на старије чланове локалних заједница а резултат је стварање образоване и одговорне популације која је свјесна неопходности очувања животне средине. Истраживање је показало да је само 2% младих чланови омладинских невладиних организација које се баве заштитом животне средине, а само 7% њих је учествовало у активностима које су ове организације реализовале у протеклих 12 мјесеци.

Имајући у виду присутне проблеме Општина је донијела Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) за период 2012-2018 година, који значи креирање плана активности на побољшању стања животне средине, побољшање услуга у области животне средине и подизање свијести грађана о њеном значају. Јединствена и разноврсна животна средина наше општине важна је свима који живе и раде у нашој локалној заједници, а који теже бољем квалитету живљења. Ипак, ово животно окружење не можемо узети „здро за готово“ и стално се морамо подсећати да оно зависи о томе колико га чувамо и на који начин њиме управљамо. Општина Источна Илиџа у наредном временском периоду треба размишљати о доношењу посебног акта којим би било дефинисано евидентирање и награђивање волонтерског еко активизма.

7.2. Проблеми младих

Проблеми младих из области заштите животне средине су сљедећи:

1. Непостојање малих локалних иницијатива озелењавања и садње дрвореда поред локалних путева
2. Само 2% младих су чланови организација које се баве екологијом
3. На подручју општине Источна Илица не постоји станице на којима би се вршило мјерење квалитета ваздуха
4. На подручју општине не постоји уређена трим стаза за шетање и трчање и бицикличка стаза

7.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

Проблеми из области заштите животне средине ћемо навести по приоритетима, гдје требамо водити рачуна о могућностима и надлежностима Општине.

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ Непостојање малих локалних иницијатива младих за озелењавања и садње дрвореда поред локалних путева❖ 2% младих чланова организација које се баве екологијом
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ На подручју општине не постоји уређена трим стаза за шетање и трчање и бицикличка стаза❖ На подручју општине Источна Илица не постоје станице на којима би се вршило мјерење квалитета ваздуха

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. Поред већине асфалтираних улица на подручју општине није урађено озелењавање зеленог појаса и нису посијани дрвореди који би уљепшали мјесне заједнице широм општине. Да би ова активност имала већи ефекат њену реализацију планирати и проводити паралелно са активностима из области Коришћење слободног времена, имајући у виду да је овде у фокусу озелењавање, садња дрвореда и чишћење запуштених површина како би на тај начин добили потпуно уређене цјелине.

2. Истраживање је показало да је само 2% младих чланови омладинских невладиних организација које се баве заштитом животне средине, а само 7% њих је учествовало у активностима које су ове организације реализовале у протеклих 12 мјесеци. Овај проценат је могуће повећати организовањем радионица по основним и средњим школама на тему заштите животне средине.

3. На подручју општине Источна Илиџа не постоји станица на којој би се вршило мјерење квалитета ваздуха. Набавком ове станице би се стекли услови за праћење квалитета ваздуха и концентрације загађених материја у ваздуху. За набавку ове станице би требало обезбједити подршку шире друштвене заједнице, сусједних општина и ако је могуће обезбједити дио новца од међународних донатора који се баве овом проблематиком.

4. На подручју општине не постоји уређена трим стаза за шетање и трчање и бицикличка стаза. Циљ је да се у наредном временском периоду у све стратешке документе општине Источна Илиџа уврсти овај пројекат. Његова реализација је од великог значаја за све становнике општине Источна Илиџа, а и шире. Као потенцијална локација за њену изградњу и уређење се намеће локалитет брда Илињача. За реализацију овог пројекта у наредном периоду је неопходно предвидити средстава у буџету општине и ако је могуће дио средстава обезбједити од међународних донатора.

7.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције	Трошкови
Непостојање малих локалних иницијатива младих за озелењавање и садњу дрвореда поред локалних путева и споменика	Засађен бар један дрворед и озелењена бар једана површина на подручју општине сваке године	Организовати мале локалне еколошке иницијативе	Мај 2014 Мај 2015 Мај 2016 Мај 2017	Омладински савјет, НВО, Стручни сарадник за екологију у општини Источна Илица	500 КМ 500 КМ 500 КМ 500 КМ
2% младих су чланови организација које се баве екологијом	10 % младих са подручја општине учлањено и активно у ОНВО	Организовати едукације и радионице по основним и средњим школама са подручја општине везано за област заштите животне средине и обиљежити Међународни дан животне средине 05. јун	Април 2014 Април 2015 Април 2016 Април 2017	Омладински савјет, НВО, Стручни сарадник за екологију у Општини Источна Илица	200 КМ 200 КМ 200 КМ 200 КМ

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	700КМ
2015	700КМ
2016	700КМ
2017	700КМ
Укупно:	2.800КМ

8. ИНФОРМИСАЊЕ МЛАДИХ И РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА

8.1. Анализа стања

8.1.1. Информисање

Информисање је изузетно значајна област живота, од чега у значајној мјери зависи економско, социјално и друго стање грађана. У општини Источна Илица проводи се Закон о слободи приступа информацијама чим се обезбјеђује јавност рада општинских ограна. Web- страница Општине Источна Илица је најбржи начин комуникације грађана и власти, јер су грађани путем интернета упознати о активностима које проводи Општина. Посебан дио web-странице намјењен је презентацији рада са младим, као и документу омладинске политике.

Општина Источна Илица и Радио телевизија Источно Сарајево остварују изузетно добру сарадњу, те млади и на овај начин могу добити информације о актуелностима са подручја општине и пратити сједнице Скупштине општине.

Значајну пажњу треба посветити најави догађаја намјењених младим и добијању информација о томе које би догађаје и активности млади хтјели на подручју своје општине. Постојање Омладинског савјета је један од начина да млади буду директно укључени у друштвени живот а самим тим и квалитетније информисани.

8.1.2. Равноправност полова

Законом о равноправности полова уређује се, промовише и штити равноправност полова и гарантују једнаке могућности свим грађанима, како у јавној, тако и у приватној сфери друштва, те спречава директна и индиректна дискриминација заснована на полу.

Пуна равноправност полова гарантује се у свим сферама друштва, а нарочито у области образовања, економије, запошљавања и рада, социјалној и здравственој заштити, спорту, култури, јавном животу и медијима, без обзира на брачно и породично стање. Дискриминација по основу пола представља свако правно или фактичко, директно или индиректно разликовање, привилеговање, искључивање или ограничавање засновано на полу, због којег се појединцима отежава или негира признање, уживање или остваривање људских права и слобода у политичком, образовном, економском, социјалном, културном, спортском, грађанском и сваком другом подручју јавног живота.

У циљу промовисања и провођења Закона о равноправности полова општина Источна Илица и Комисија за равноправност полова остварују изузетно добру сарадњу са удружењима као што су Жене женама, Институт за развој младих КУЛТ, Асоцијацијом за репродуктивно здравље ХУ, ресорним министарством и свим другим организацијама које у својим статутима и плановима дјеловања имају дефинисане сличне или исте циљеве.

8.2. Проблеми младих

Проблеми младих у области информисања младих и равноправности полова су сљедићи:

1. Између 20-30 % младих је информисано о културним и спортским дешавањима у локалној заједници
2. 49 % жена са подручја Источне Илице сматра да према женама и дјевојкама врши одређена дискриминација на тржишту рада
3. Недостатак омладинског инфоцентра (новине, радио, интернет)

8.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ Између 20-30 % младих је информисано о културним и спортским дешавањима у локалној заједници, а у њиховој структури је 65% дјевојака и 35 % мушкараца❖ 49 % жена са подручја Источне Илице сматра да према женама и дјевојкама врши одређена дискриминација на тржишту рада
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u> <ul style="list-style-type: none">❖ Формирање омладинског инфоцентра (новине, радио, веб портал)

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. Између 20-30 % младих је информисано о културним и спортским дешавањима која се организују у локалној заједници. У циљу повећања овог процента потребно је кординисати објављивање свих информација о културним дешавањима битним за младе. Омладински савјет кроз ову активност координише објављивање свих информација о активностима омладинских невладиних организација штампањем летака и плаката за њихове потребе. Такође, све активности се објављују на веб страници општине Источна Илица.
2. Огроман проценат младих са подручја општине сматра да се према женама и дјевојкама врши одређена дискриминација на тржишту рада. За решавање овог проблема неходно је два пута годишње организовати радионице на тему дискриминације по основу пола на радном мјесту за 200 младих жена и мушкараца, а у сарадњи са свим релевантним институцијама које се баве овом темом.
3. Да би се све информације које су битне за младе људе кординисано објављивале неходно је формирање Омладинског инфоцентра. Омладински инфоцентар би функционисао у оквиру Омладинског центра када се појаве услови за његову изградњу и отварање.

8.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције/	Трошкови
1. Млади су недовољно информисани о културним и спортским дешавањима у локалној заједници.	Информације битне за младе се објављују на web страници Општине, facebook и web страници Омладинског савјета И.И. и подјељено 500 летака и плаката	Координирати објављивање информација о културним, спортским и свим др. дешавањима битним за младе.	2014(цијела год.) 2015(цијела год.) 2016(цијела год.) 2017(цијела год.)	Општина Источна Илиџа, Омладински Савјет, НВО	600 КМ 600 КМ 600 КМ 600 КМ
2. 49 % жена са подручја Источне Илиџе сматра да према женама и дјевојкама врши одређена дискриминација на тржишту рад	Више од 100 жена и мушкараца зна препознати дискриминацију по основу пола и дјеловати у своју и друштвену корист.	Организовати два едукативна предавања и радионице за више од 100 младих жена и мушкараца о дискриминацији по основу пола на радном мјесту и равноправности полова генерално	Април 2014 Април 2015 Април 2016 Април 2017	Комисија за равноправност полова, Правни савјетници, Омладински савјет, НВО	300 КМ 300 КМ 300 КМ 300 КМ

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	900 КМ
2015	900 КМ
2016	900 КМ
2017	900 КМ
Укупно:	3.600 КМ

9. ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

9.1.Анализа стања

9.1.1 Образовање

Образовање се сматра битним елементом развоја сваког друштва и појединца. Оно представља средство напредка и побољшања услова живота човјечанства. У задњим деценијама образовању се све више посвећује пажње и млади људи све дуже остају у сфери формалног, али и неформалног образовања. Веома је битно да образовање које се пружа младим људима буде корисно, ефективно и практично.

Под формалним образовањем подразумјевају се формални процеси унутар формално-образовног система, који је хијерархијски структурисан од основног до високог образовања. Крајњи резултат формалног школовања је добијање дипломе и стечена знања која их оспособљавају да млада особа постане активна на тржишту рада.⁶

Тренутно на простору општине постоје три основне школе, док је Средњошколски центар Источна Илица који има уписаних око 800 ученика смјештен на простору сусједне општине, што је јединствен случај у Републици Српској.

Стратегијом развоја Источне Илице за период 2011-2016. предвиђена је изградња зграде за Средњошколски центар Источна Илица, а радови још увијек нису почели.

На подручју општине Источна Илица смјештено је одјељење Универзитета за пословне студије Бања Лука који сваке године повећава број студената који највећим бројем долазе са територије Кантона Сарајево и осталих општина из састава Града Источно Сарајево.

У документу Омладинске политике нећемо се пуно бавити формалним образовањем јер је у надлежности Министарстава просвјете и културе.

Неформално образовање је организована образовна активност која је намјењена различитим групама младих и има за циљ да подстиче индивидуално и друштвено учење, стицање различитих знања и вјештина, развој ставова и вриједности, које су комплементарне формалном образовном систему али се дешавају изван њега и у коме се учествује добровољно. Овакве образовне активности се спроводе од стране обучених и компетентних едукатора или омладинских радника.

Неформално образовање подразумјева различите едукативне активности које се дешавају углавном на индивидуалној основи и самоинициране су од стране те особе која жели да учи и стиче знања током свог живота. Неформално образовање се проводи углавном кроз активности и пројекте НВО-а, а на подручју општине Источна Илица дјелује више оваквих организација: Омладински савјет Источна Илица, Удружење за цивилне активности „Глас“, Удружење грађана „ Cordis“, Омладинска организација „Урбан“, Омладинска организација „ЕНЕРГИЈА“, Друштво за цивилне активности „Стела“, Удружење грађана „Игра ми је храна“, Омладинска организација „АКСИОМ“. НВО на територији општине проводе бројне акције на теме као што су нпр: људска права, равноправност полова и сл.

⁶ Група „Хајде да...“(2005). Неформално образовање у Европи, Корак ка препознавању неформалног образовања у СЦГ, Београд

9.1.2 Култура

Култура младих један је од основних елемената идентитета младих и посебно важно подручје њихове афирмације, комуникације и стила живота. То је заправо подручје кроз које млади критички преиспитују традиционалне културне обрасце и наслијеђе као дио свог идентитета, и стварајући нове обрасце и естетику, креирају простор за властито препознавање и дјеловање⁷.

Циљ културе је да млади интернализују одређене вриједности, ставове и норме, које у битноме одређују понашање младих људи и њихове друштвене односе. Задатак друштва је да социјализује младе како би они усвојили одређени културни капитал, који се испољава у понашању младих, начину употребе језика, специфичних вјештина и способности, идеја, вјеровања, знања и осјећаја везаности за заједницу.

На простору општине не постоји центар за културу, библиотека ни било која институција која се бави културним дјелатностима. У буџету општине Источна Илица је у последњој години издвојено 38.000 КМ кроз грант за помоћ култури. Менаџмент општине Источна Илица би у будућности требао размишљати и о покретању једне манифестације намјењене искључиво младима. Она би могла да носи назив „ Дани младих Источне Илице“, а била би употпуњена различитим спортским и културним садржајима.

9.1.3 Физичка култура

Физичка култура и спорт имају важну улогу у свим подручјима људског живота. Физичка активност позитивно утиче на усвајање здравог начина живота, унапређује здравље и квалитет живота.

Спорт је данас "медиј" којим се шире поруке мира, једнакости и пријатељства међу људима. Редовна физичка активност један је од кључних фактора за здрав живот.

У систему образовања и васпитања школа представља најорганизованији образовно – васпитни вид утицаја на младе личности. Највећи допринос у остваривању општег васпитног циља, физичко васпитање може да обезбиједи само ако у њему ученици нађу довољно подстицаја за стваралачко ангажовање и реализацију својих властитих потенцијалних склоности и способности. Без редовне физичке активности не можемо очекивати да ће дјеца одрастати како треба. Кроз цјелокупну историју развоја физичког васпитања, човјек је непрекидно тежио да побољша његову ефикасност.

Спорт има велики утицај и посебан значај у формирању личности, а посебно у физичком развоју. Доприноси изузетном напредовању у морфолошко – функционалној и здравственој сфери развоја личности. Тај допринос није ништа мањи у развоју интелектуалних, морално – вољних и радно естетских компоненти. Кроз спорт се развија дисциплина, сарадња, одговорност и смисао за организацију. Он значајно доприноси очувању и унапређењу здравља за све оне који се баве спортом.

Физичка неактивност младих може да утиче на неправилан развој тијела и потпомогне настајање одређених деформитета и болести. Код ученика завршних разреда основне школе деформације кичменог стуба су учесталије него код ученика првих разреда, што указује да се стање погоршава током осмогодишњег школовања.

⁷ Омладинска политика општине Добој

Млади су суочени са неодговарајућим - отежаним условима за бављење спортом или неким другим видом физичке активности и то у смислу да не постоје адекватни терени и игралишта. Такође, бављење одређеним спортом – посебно у професионалном смислу често подразумева велика новчана улагања или борбу за место у првој постави. Ово су и најчешћи разлози због којих се млади не баве спортом.

9.2. Проблеми младих

1. Неприлагођеност садржаја које организују НВО потребама младих
2. 23% младих се не бави рекреативним активностима.
3. Општина нема грант намјeљен за перспективне спортисте
4. Непостојање стратегије развоја спорта
5. На поручју Општине не постоји центар за културу

9.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

Проблеме из области образовања, културе и спорта ћемо навести по приоритетима, гдје требамо водити рачуна о могућностима и надлежностима Општине.

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u>
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Неприлагођеност садржаја које организују НВО потребама младих ❖ 23% младих се не бави рекреативним активностима. ❖ Успоставити грант у буџету општине за перспективне спортисте
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u>

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. Неприлагођеност садржаја које организују НВО потребама младих са простора општине Источна Илиџа. Велики проценат жели да се укључи у неки облик неформалног образовања, што би могли тумачити да до сада нису били укључени из различитих разлога. За решавање овог проблема неопходно је понудити младима неке нове садржаје који до сада нису били доступни на подручју општине. У сарадњи са Матичном библиотеком Источно Сарајево и невладиним сектором осмислити и сваке године прилагођавати ове садржаје. За почетак је потребно организовати курс страних језика, курс рачунара, обуку писања пројеката и бизнис планова.

2. 23% младих се не бави рекреативним активностима. Овај проценат младих још увијек нема развијену свијест о значају рекреативних активности за њихово физичко и ментално здравље. Велики број младих има жељу да се бави спортом али немају финансијске могућности или не могу због неких других разлога. Предпоставка је да би организација турнира у уличној одбојци и кошарци подстакла значајан број младих да се баве рекреативним активностима.

3. У буџету општине Источна Илиџа не постоји грант намјењен стипендирању перспективних спортиста са подручја општине. Имајући у виду чињеницу да спортисти са подручја општине Источна Илиџа остварују значајне резултате како на домаћим тако и на међународним такмичењима ова активност се намеће као приоритетна.

9.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције/	Трошкови
1.Неприлагођеност садржаја које организују НВО потребама младих	45 младих је завршило неки облик неформалног образовања.	Организовати курс страних језика средњи степен за 15 младих.	Септембар 2014 Септембар 2015 Септембар 2016 Септембар 2017	Општина Источна Илиџа, Матична библиотека Источно Сарајево и Омладински савјет Источна Илиџа.	3.000 КМ 3.000 КМ 3.000 КМ 3.000 КМ
		Организовати полагање курса рачунара за 10 младих.	Новембар 2014 Новембар 2015 Новембар 2016 Новембар 2017	Општина Источна Илиџа, Матична библиотека Источно Сарајево и Омладински савјет Источна Илиџа, НВО	1.500 КМ 1.500 КМ 1.500 КМ 1.500 КМ
		Организовати обуку за писање пројеката и бизнис планова за 20 младих	Децембар 2014 Децембар 2015 Децембар 2016 Децембар 2017	Општина Источна Илиџа, Матична библиотека Источно Сарајево, Оспособљене НВО	2.500 КМ 2.500 КМ 2.500 КМ 2.500 КМ
2. 23% младих се не бави рекреативним активностима.	Учествовало 150 младих на турнирима.	Организовати турнир, под називом „Улична одбојка“. -Обезбједити освјежење и медаље.	Септембар 2014 Септембар 2015 Септембар 2016 Септембар 2017	Општина Источна илиџа , Омладински савјет, НВО	300 КМ 300 КМ 300 КМ 300 КМ
		Организовати ђурђевдански кошаркашки турнир.	Мај 2014 Мај 2015 Мај 2016 Мај 2017	Општина Источна илиџа , Омладински савјет, НВО	300 КМ 300 КМ 300 КМ 300 КМ

3. Непостојеће гранта у буџету општине за перспективне спортисте	Успостављен грант у буџету општине Источна Илиџа	Приликом усвајања нацрта и предлога буџета обавезно предложити као амандмана, ако већ није уграђено	Фебруар 2014	Омладински савјет, Службеник за младе у општини Источна Илиџа, Комисија за спорт	2.000 КМ
			Фебруар 2015		2.000 КМ
			Фебруар 2016		2.000 КМ
			Фебруар 2017		2.000 КМ

Година:	Износ:
2014	9.600 КМ
2015	9.600 КМ
2016	9.600 КМ
2017	9.600 КМ
Укупно:	38.400 КМ

10. ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ

10.1. Анализа стања

Незапосленост је један од највећих проблема младих Источне Илице, који директно утиче на брачно, стамбено и психичко стање младих. Због ове чињенице активности које буду предвиђене овим документом би требале допринјети повећању запослености младих општине Источна Илица.

На евиденцији Бироа Источна Илица регистровано је 2270 лица, од тога је 538 старости од 15 до 30 година .

Анализа истраживањаведеног на репрезентативном узорку младих наше локалне заједнице старосне доби између 15 и 24 године показала је да је Источна Илица на веома ниском нивоу учешћу жена у радној снази у односу на нивоа ЕУ 27 земаља. Кад је у питању Источна Илица, стопа учешћа младих мушкараца у радној снази износи 24%, а жена 13%, док у ЕУ 27 земаља проценат младих мушкараца износи 46%, а жена 40%.

Када је у питању незапосленост младих, Источна Илица је у лошијој ситуацији у односу на просјек БиХ. Стопа незапослености младих представља само дио свих незапослених радно способних особа у укупној популацији радно активних. Стопа незапослености младих у Источној Илици у доби између 15 и 24 године је 54%, а за 6% је већа код жена.

Према евиденцији Бироа за запошљавање Источна Илица и према потребама тржишта рада следећа занимања се наводе као дефицитарна:

- дипл. инг. грађевине,
- проф. математике,
- проф. физике,
- проф. њемачког језика и
- проф. хемије.

Општина Источна Илица сваке године издваја значајна финансијска средства за суфинансирање или финансирање приправника како би стекли потребно искуство и лакше се запослили. Средства која су буџетом општине предвиђена за 2013.годину су 140.000 КМ, а у наредним годинма се предвиђа да овај износ никада неће бити мањи од 30.000 КМ.

Такође, Општина значајно подстиче развој приватног предузетништва на следеће начине:

- за покретање властитог бизниса додјељују се бескаматни кредити са грејс периодом од шест мјесеци,
- додјела кредита за развој малих и средњих предузећа ,
- бескаматни кредити за занатске дјелатности,
- додјељују се средства-грант у износу од 500КМ за отварање сваког предузећа,
- додјељују се средства-грант за отварање свих радњи 200 (СЗР,СУР, СТР),
- додјељују се неповратна новчана средства у износу од 3000 КМ за сва правна и физичка лица и за пословне јединице које се региструју на подручју Општине уз услов да запосле два радника.

10.2. Проблеми младих

Проблеми младих у области запошљавања су сљедићи:

1. Дефицитарност одређених кадрова на евиденцији Бироа за запошљавање Источна Илица.
 2. Млади нису упознати о начинима и методама тражења посла.
 3. Млади нису спремни на волонтирање.
 4. Млади нису упознати са могућностима самозапошљавања (приватно предузетништво).
 5. 54 % младих са подручја општине Источна Илица старосне доби између 15-24 године је незапослено
7. У буџету Општине не постоји грант за омладинско предузетништво

10.3. Подјела проблема по битности и хитности њиховог рјешавања

Проблеме из области запошљавања младих ћемо навести по приоритетима, гдје требамо водити рачуна о могућностима и надлежностима Општине.

<u>врло хитно али небитно</u>	<u>врло хитно и врло битно</u> 1. Дефицитарност одређених кадрова на евиденцији Бироа за запошљавање Источна Илица 2. Млади нису упознати са начинима и методама тражења посла. 3. Млади нису спремни на волонтирање. 4. Млади нису упознати са могућностима самозапошљавања (приватно предузетништво). 5. 54 % младих са подручја општине Источна Илица старосне доби између 15-24 године је незапослено
<u>није ни хитно ни битно</u>	<u>није хитно али је битно</u> 1. У буџету Општине предвидјети грант за подстицај омладинског предузетништва

Образложићемо проблеме и потребе који су битни, а њихово рјешавање хитно или мање хитно:

1. На евиденцији Бироа за запошљавање већ дужи временски период нема кадрова као што су дипл. инг. грађевине, проф. математике, проф. физике, проф. њемачког језика и проф. хемије. Занимања која се наводе као дефицитарана је потребно сваке године прилагођавати потребама тржишта рада
2. Млади не знају на који начин се тражи посао, како да напишу биографију, како да се представе на интервјуу, у којим новинама се објављују конкурси. За рјешавање овог проблема неопходно је једном годишње организовати обуке о методама и начинима тражења посла у сарадњи са Заводом за запошљавање Републике Српске.
3. Млади нису сигурни да волонтирање и стицање искуства доноси било какве предности при запошљавању. Циљ је извршити презентацију успјешних волонтера и на тај начин показати младима да кроз овај вид професионалног усавршавања и стицања искуства могу лакше доћи до запослења. У оквиру ове активности јавља се потреба штампања волонтерских књижица и евиденције волонтера.
4. Млади нису упознати са могућностима samozapošljavanja (приватно предузетништво). Упознати што већи број младих људи са овом могућношћу и ојачати њихове способности, а које ће им бити од изузетне важности за доношење одлуке о покретању властитог бизниса. Неопходно је организовати радионице и обуке на којима ће се млади упознати са начинима покретања бизниса, финансијским обавезама и могућностима које пружа Општина Источна Илица.
5. 54 % младих са подручја општине Источна Илица старосне доби између 15-24 године је незапослено. Да би утицали на смањење процента незапослених младих потребно је организовати радионице економског оснаживања младих водећи рачуна о економском оснаживању жена, јер је стопа незапослености младих жена за 6 % већа него код мушкараца. Овако оснажени млади људи би били спремни за покретање приватног бизниса, а општина Источна Илица би подржала најбољу пословну идеју.
6. У буџету Општине није предвиђен грант за подстицај омладинског предузетништва. Приликом усвајања буџета Општине потребно је ову ставку уврстити у буџет, а преко одјељења за Привреду и друштвене дјелатности осмислити начин на који ће се овај подстицај реализовати.

10.4. План дјеловања

Проблем	Жељени резултат	Активности	Вријеме провођења	Одговорна лица /институције	Трошкови
1. Дефицитарност одређених кадрова на евиденцији Бироа за запошљавање Источна Илиџа	Стипендирани студенти дефицитарних занимања као што су: инг. грађевине, професор математике, физике, хемије и њемачког.	Стипендирати по једног студента поменутих профила.	Март 2014 Март 2015 Март 2016 Март 2017	Општина Источна Илиџа, Биро Источна Илиџа	2.500 КМ 2.500 КМ 2.500 КМ 2.500 КМ
2. Млади нису упознати о начинима и методама тражења посла.	30% младих са евиденције Бироа Источна Илиџа прошло је обуку о методама и начинима тражења посла .	Организовати обуку о методама и начинима тражења посла .	Април 2014 Април 2015 Април 2016 Април 2017	Општина Источна Илиџа, Биро Источна Илиџа, Омладински савјет	300 КМ 300 КМ 300 КМ 300 КМ
3. Млади нису спремни на волонтирање.	Извршена презентација успјешних волонтера и ефеката волонтирања на њихову каријеру.	Организовати презентацију успјешних волонтера и позитивних ефеката волонтирања на њихову каријеру.	Мај 2014 Мај 2015 Мај 2016 Мај 2017	Општина Источна Илиџа, Биро Источна Илиџа, Омладински савјет	300 КМ 300 КМ 300 КМ 300 КМ

4. Млади нису упознати са могућностима samozapošljavanja (приватно предузетништво).	30% младих је упознато са могућностима samozapošljavanja.	Организовати обуку и упознати младе са процесом покретања бизниса ,на који начин покренути приватни бизнис, какаве су финансијске обавезе – таксе, порези, здравствено и социјално осигурање. Презентовати могућности које пружа Општина.	Јун 2014 Јун 2014 Јун 2014 Јун 2015	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности општине Источна Илиџа, Биро Источна Илиџа	200 КМ 200 КМ 200 КМ 200 КМ
5. 54 % младих са подручја општине Источна Илиџа старосне доби између 15-24 године је незапослено	Смањити проценат незапослених за 10%	Одржати радионице економског оснаживања младих и подржати најбољу пословну идеју	Октобар 2014 Октобар 2015 Октобар 2016 Октобар 2017	Општина Источна Илиџа, Омладински савјет, НВО	1.000КМ 1.000КМ 1.000КМ 1.000КМ

Трошкови по годинама:

Година:	Износ:
2014	4.300 КМ
2015	4.300 КМ
2016	4.300 КМ
2017	4.300 КМ
Укупно:	17.200 КМ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Доношење Омладинске политике на локалном нивоу је законска обавеза јединица локалне самоуправе према Закону о омладинском организовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 01/12 од 05.01.2012. године). Изради Омладинске политике се приступило наконведеног истраживања о положају и проблемима младих на подручју општине Источна Илица и на основу искустава стручњака за поједине области. На основу резултата истраживања о потребама и проблемима младих, Одлуком Начелника Општине Источна Илица број 01-023-335/12, формирана су радна тијела за израду стратегије Омладинске политике. Након проведене јавне расправе стекли су се услови да се документ нађе на скупштини, како би дошло до његовог усвајања